

I. VAT

1. Mechanizm obniżenia stawek VAT

1.1. Na czym polegają zmiany

Zgodnie z art. 146a ustawy o VAT stawki VAT podwyższone o 1 pkt proc. z dniem 1 stycznia 2011 r. (tj. stawki 23% i 8%) miały powrócić 1 stycznia 2019 r. do swojej pierwotnej wysokości (22% i 7%). Tak się jednak nie stanie. W Sejmie znalazł się projekt ustawy, który ma do tego nie dopuścić. Od 1 stycznia 2019 r. w ustawie o VAT mają się znaleźć zapisy uzależniające obniżkę stawek od osiągnięcia określonych wskaźników ekonomicznych (art. 146aa ustawy o VAT). Zgodnie z nowymi przepisami obniżka stawek VAT będzie mogła mieć miejsce dopiero wówczas, gdy wskaźniki te zostaną osiągnięte. O osiągnięciu wymaganych wskaźników poinformuje Minister Finansów w obwieszczeniu, które będzie wydawane do 31 października roku poprzedzającego obniżkę stawek. Do obniżki stawek będzie zatem dochodziło dopiero w roku następującym po wydaniu przez MF obwieszczenia o takiej obniżce.

1.2. Przygotowanie do zmian

Co prawda w ustawie o VAT w art. 146a znajduje się obecnie bezpośredni zapis, że podwyższone stawki (23% i 8%) mają zastosowanie tylko do końca 2018 r., jednak w praktyce podatnicy nie przygotowywali się na taką obniżkę. Dlatego zmiana ta zasadniczo nie powinna wpłynąć na sytuację podatników. W 2019 r. nadal będą oni stosować stawki VAT w dotychczasowej wysokości.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 146aa ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług – j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 2174 – w brzmieniu nadanym przez projekt zawarty w druku sejmowym nr 2995
- art. 1 ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (druk sejmowy nr 2995)

2. Nowa matryca stawek VAT i Wiążąca Informacja Stawkowa (WIS)

2.1. Na czym polegają zmiany

Projektowana nowelizacja przepisów VAT zmieni sposób identyfikowania towarów i usług na potrzeby podatku VAT. Planowane jest odejście od stosowania Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU 2008) na rzecz:

- Nomenklatury scalonej (CN) – w zakresie towarów, oraz
- aktualnej Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług PKWiU 2015 – w zakresie usług (CN dotyczy wyłącznie towarów).

Efektom tego ma być znaczące zmniejszenie liczby pozycji w nowych załącznikach nr 3 i nr 10 do ustawy, zawierających wykazy towarów i usług opodatkowanych według stawek odpowiednio: 8% i 5% (z obowiązujących 150 do 71 w załączniku nr 3 oraz z 35 do 23 w załączniku nr 10).

Jednym z elementów koncepcji identyfikowania towarów i usług na potrzeby VAT (w tym nowej matrycy stawek VAT) jest wprowadzenie instrumentu zapewniającego podatnikom i organom podatkowym większą pewność co do prawidłowości zastosowanych stawek tego podatku. Taką funkcję będą pełnił Wiążące Informacje Stawkowe (WIS).

W zakresie objętym WIS (tj. klasyfikowaniem towaru według CN oraz określeniem stawki podatku dla tego towaru) nie będą wydawane interpretacje indywidualne. Jeśli podatnik będzie chciał uzyskać informację wyłącznie na temat właściwej stawki dla sprzedawanego przez niego towaru albo usługi, będzie to możliwe jedynie w formie wystąpienia o WIS. Co istotne, WIS będzie instrumentem o walorze ochronnym – będzie ona wiążąca dla organów podatkowych względem podatnika będącego jej posiadaczem i w odniesieniu do konkretnego towaru albo usługi, których dotyczy. Organ podatkowy nie będzie miał możliwości kwestionowania wysokości stawki podatkowej stosowanej przez podatnika w oparciu o uzyskaną WIS. Ważną cechą WIS ma być też możliwość posługiwania się nią przez innych podatników. Także dla nich WIS będzie miała charakter ochronny tożsamy z ochroną przewidzianą dla podatnika posługującego się interpretacją przepisów podatkowych, wydaną na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej.

2.2. Stosowanie przepisów w okresie przejściowym

Projektowana nowelizacja ma wejść w życie 1 kwietnia 2019 r., ale kody CN mają być wykorzystywane do identyfikacji towarów od 1 stycznia 2020 r.

W okresie od 1 kwietnia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. podatnicy będą mogli otrzymać informacje dotyczące określenia właściwej stawki podatku:

- w formie interpretacji indywidualnej – interpretacja ta będzie jednak dotyczyła wyłącznie okresu do końca 2019 r.
- w formie Wiążącej Informacji Stawkowej (WIS), która będzie miała zastosowanie do okresu przypadającego od 1 stycznia 2020 r.

Celem takiego rozwiązania jest umożliwienie zapoznania się przez podatników z nowym systemem oraz wcześniejsze otrzymanie istotnych informacji dotyczących opodatkowania towarów i usług w nowych realiach. Należy jednak zaznaczyć, że otrzymane przez podatników przed 1 stycznia 2020 r. WIS będą miały zastosowanie dopiero w odniesieniu do transakcji dokonywanych po 1 stycznia 2020 r.

Zmiana polegająca na zastąpieniu PKWiU 2008 i wprowadzeniu PKWiU 2015 do identyfikowania usług ma również wejść w życie 1 stycznia 2020 r. Oznacza to, że jeszcze do końca 2019 r. do identyfikowania usług w zakresie VAT będzie nadal wykorzystywana PKWiU 2008.

2.3. Przygotowanie do zmian

Krok 1. Ustal wysokość obowiązujących stawek VAT na towary

Następstwem wprowadzenia Nomenklatury scalonej do identyfikacji towarów są zmiany w zakresie stosowanych dotychczas stawek VAT. Zmiany te będą możliwe w obie strony,

tn. przewidziane są zarówno obniżki, jak i podwyżki stawek VAT w stosunku do stanu obecnego. Podatnicy powinni więc ustalić, jakie stawki będą ich obowiązywały.

Krok 2. Sprawdź kwalifikację usług oraz stawkę na usługi gastronomiczne

Wprowadzenie PKWiU 2015 do identyfikacji usług nie będzie się wiązało ze zmianą wysokości stawek VAT na usługi. Zmiany są jednak planowane w zakresie opodatkowania usług związanych z żywieniem. Nadal będzie miała do nich zastosowanie stawka 8%, jednak z wyłączeniem sprzedaży: napojów (w tym ich przygotowania i podania), towarów nieprzetworzonych przez podatnika – opodatkowanych stawką w wysokości 23%, a także posiłków i dań, których składnikiem są owoce morza.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 3 projektu z dnia 8 listopada 2018 r. ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy – Ordynacja podatkowa – opubl. na www.rcl.gov.pl

3. Rozszerzenie systemu ryczałtowego dla rolników

3.1. Na czym polegają zmiany

Projekt zakłada objęcie definicją produktów rolnych wszystkich towarów pochodzących z (będących efektem) działalności rolniczej rolnika ryczałtowego. Ustawodawca uznał, że wraz z rozwojem techniki i technologii istnieje bowiem możliwość produkowania w Polsce coraz szerszej gamy tego rodzaju towarów. Dzięki temu będzie rozszerzony zakres całego systemu ryczałtowego. Zachowany zostanie dotychczasowy warunek systemu ryczałtowego, a mianowicie towary te będą musiały pochodzić z własnej działalności rolnika ryczałtowego.

3.2. Stosowanie przepisów w okresie przejściowym

Projektowana zmiana ma wejść w życie od 1 stycznia 2020 r. Podatnicy, którzy dotychczas byli wyłączeni z systemu ryczałtowego z tego powodu, że produkowane przez nich towary nie mieściły się w katalogu zawartym w załączniku nr 2 do ustawy o VAT, będą mieli czas na podjęcie decyzji i ewentualny wybór systemu ryczałtowego.

3.3. Przygotowanie do zmian

Krok 1. Oceń konsekwencje stosowania systemu ryczałtowego

Podatnicy powinni dokonać oceny pozytywnych i negatywnych konsekwencji stosowania systemu ryczałtowego w prowadzonej działalności rolniczej.

Krok 2. Przeprowadź formalności związane ze zmianą statusu

W przypadku podjęcia decyzji o zmianie statusu na status rolnika ryczałtowego konieczne będzie przeprowadzenie formalności związanych z tą zmianą.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 3 projektu z dnia 8 listopada 2018 r. ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy – Ordynacja podatkowa – opubl. na www.rcl.gov.pl